
Nye sykdommer?

BOKOVERSIKT

Den danske legeforening har i løpet av 1990-årene hatt forebygging som et viktig helsepolitisk tema. Denne boken, åpenbart beregnet på leger, er resultatet av et utvalgsarbeid i perioden 1998–2000. Den tar sikte på å utrede de såkalte nye sykdommer, som mer og mer har dominert vanlig legepraksis de siste årene. Det dreier seg om tilstander som i tidligere tider har seilt under begreper som hysteri, nevrasteni, konversjonsnevrose, organnevrose og i dag fibromyalgi, kronisk tretthetssyndrom, spenningshodepine, nervøs tykktarm, nakkesleng og somatiseringsforstyrrelse.

Forfatterne er leger med bakgrunn i alminnelig legepraksis, arbeidsmedisin, sosialmedisin og psykiatri, supplert med en sosialantropolog. Kapitlene handler om De nye sykdommer–fra smertenens historie, biologiske forklaringsmodeller, relasjonen mellom lege, pasient og samfunn, legens rolle og dilemmaer og sosialmedisinske behandlingsmuligheter. Avslutningsvis er det et kapittel om forebygging, stort sett konsentrert bare om sosialpolitiske forhold. Hvert kapittel avsluttes med en diskusjon som til dels har preg av kaotiske frie assosiasjoner.

Som med så mange andre slike bøker med en rekke forfattere, blir det mye gjentakelser og til dels vage antakelser uten forfriskende nye synspunkter. Man savner en dyperegående analyse der historiske og kulturelle forhold diskuteres. Resultatene fra forskning og praktisk opplæring av allmennpraktiserende leger, der den britiske psykiateren David Goldberg har vært toneangivende, glimrer med sitt fravær. Det man også savner i boken er hvordan leger bør møte slike pasienter første gang. Her er det like viktig å fremheve hva legen ikke bør gjøre som hva han skal gjøre (1, 2). Heller ikke har man fått med nyere epidemiologiske data om somatisering. Samspillet mellom pasient, lege, jurist og medier er heller ikke godt nok beskrevet (3).

Hvert kapittel etterfølges av en litteraturliste. Mer praktisk for leseren hadde det vært med en fullstendig liste til slutt i boken.

EinarKringlen

Psykiatrisk institutt, Vinderen

Oslo

LITTERATUR

1. Goldberg RJ, Novack DH, Gask L. The recognition and management of somatization: what is needed in primary care training. *Psychosomatics* 1992; 33: 55 – 61.
2. Goldberg D, Huxley P. Common mental disorders: a biosocial model. London: Tavistock/Routledge, 1992.
3. Kringlen E. *Psykiatriens samtidshistorie*. Oslo: Universitetsforlaget, 2001.

Publisert: 20. februar 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.